

PROCEDURA POSTĘPOWANIA
W PRZYPADKU ZACHOWAŃ SIUCYDALNYCH
W ZESPOLE SZKÓŁ CKR IM. WŁ. ST. REYMONTA W SOKOŁOWIE PODLASKIM

§ 1. Zasady ogólne

1. Każdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który uzyska informację o możliwym zagrożeniu zdrowia lub życia ucznia, jest zobowiązany do niezwłocznego podjęcia działań określonych w niniejszej procedurze.
2. Priorytetem działań jest zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa oraz niepozostawianie go bez opieki.

§ 2 . Wezwanie służb ratunkowych

W przypadku wystąpienia objawów zespołu presuicydalnego lub bezpośredniego zagrożenia życia niezwłocznie wzywa się służby ratunkowe pod numerem alarmowym 112.

§ 3. Postępowanie w przypadku ujawnienia myśli lub planów samobójczych

1. Jeżeli uczeń w trakcie rozmowy informuje o myślach lub planach samobójczych:
 - 1) szkoła niezwłocznie wzywa rodziców lub opiekunów prawnych;
 - 2) uczeń pozostaje pod stałą opieką osoby dorosłej do czasu przybycia rodziców;
 - 3) po przyjeździe rodziców: a) przekazuje się informację o sytuacji, b) wręcza się pisemną informację o zagrożeniu zdrowia i życia ucznia, c) przekazuje się informację o najbliższym oddziale psychiatrycznym. 2.
2. W przypadku, gdy rodzice lub opiekunowie: 1. nie mogą lub nie chcą przybyć do szkoły w czasie nieprzekraczającym ok. 30 minut – szkoła wzywa służby ratunkowe (112).
3. W sytuacji transportu ucznia do szpitala uczniowi towarzyszy wyznaczony przez dyrektora szkoły nauczyciel jako opiekun.

§ 4. Informowanie rodziców

W przypadku gdy szkoła podejmuje decyzję o natychmiastowym wezwaniu służb ratunkowych pedagog, psycholog szkolny lub wychowawca niezwłocznie informuje o tym fakcie rodziców lub opiekunów prawnych ucznia.

§ 5. Zespół kryzysowy

Dyrektor szkoły:

1. niezwłocznie zwołuje zespół kryzysowy;
2. dokonuje podziału zadań;
3. inicjuje opracowanie planu dalszych działań pomocowych.

§ 6. Wsparcie ucznia i działania profilaktyczne

1. Uczeń zostaje objęty wsparciem psychologiczno-pedagogicznym.
2. W klasie ucznia przeprowadza się zajęcia psychoedukacyjne dotyczące: 1. zdrowia psychicznego; 2. rozpoznawania kryzysu; 3. sposobów udzielania wsparcia osobom w trudnej sytuacji.
3. W razie potrzeby działania psychoedukacyjne mogą zostać rozszerzone na inne klasy.
4. Jeśli zachodzi taka potrzeba szkoła obejmuje indywidualnym wsparciem także innych uczniów.

§ 7. Brak współpracy ze strony rodziców

W przypadku braku współpracy rodziców lub opiekunów prawnych ze szkołą, w szczególności niewywiązywania się z ustaleń:

1. szkoła podejmuje działania zgodne z obowiązującymi przepisami;
2. szkoła składa wnioski do właściwego sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną ucznia.

§ 8. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji o zamiarze odebrania sobie życia przez ucznia poza terenem szkoły

1. W przypadku uzyskania informacji (od ucznia, rodziny, rówieśników lub osób postronnych), że uczeń zamierza odebrać sobie życie poza terenem szkoły: niezwłocznie powiadamia się służby ratunkowe pod numerem alarmowym 112.
2. Dyrektor szkoły:
 - 1) niezwłocznie zwołuje zespół kryzysowy;
 - 2) dokonuje podziału zadań i koordynuje działania;
 - 3) podejmuje próbę nawiązania kontaktu z rodzicami lub opiekunami prawnymi ucznia (osobiście lub wyznaczając do tego inną osobę).
3. Wyznaczony członek zespołu kryzysowego:
 - 1) kontaktuje się z rodzicami lub opiekunami prawnymi ucznia;
 - 2) podejmuje działania w celu potwierdzenia uzyskanych informacji;
 - 3) udziela wsparcia oraz przekazuje informacje dotyczące możliwych form pomocy.
4. Przed powrotem ucznia do szkoły szkoła, we współpracy z rodzicami lub opiekunami prawnymi, opracowuje plan działań mających na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa oraz wsparcia.
5. Szkoła zapewnia wsparcie psychologiczno-pedagogiczne:
 - 1) uczniowi, którego dotyczy sytuacja;

- 2) innym uczniom, którzy mogli zostać dotknięci sytuacją kryzysową – w formie indywidualnej oraz grupowej (w szczególności w klasie ucznia).
6. Dyrektor szkoły:
 - 1) informuje Radę Pedagogiczną o zaistniałej sytuacji;
 - 2) przekazuje informacje z zachowaniem tajemnicy służbowej oraz zasad ochrony danych osobowych;
 - 3) inicjuje działania wspierające podejmowane przez nauczycieli i specjalistów.

§ 9. Postępowanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby samobójczej na terenie szkoły

1. W przypadku podjęcia przez ucznia próby samobójczej na terenie szkoły:
 - 1) niezwłocznie lokalizuje się ucznia;
 - 2) udziela się pierwszej pomocy przedmedycznej;
 - 3) zapewnia się stałą opiekę – uczeń nie może pozostać bez nadzoru.
2. Równoległe niezwłocznie wzywa się służby ratunkowe pod numerem alarmowym 112.
3. Niezwłocznie powiadamia się rodziców lub opiekunów prawnych ucznia.
4. Dyrektor szkoły:
 - 1) niezwłocznie zwołuje zespół kryzysowy;
 - 2) dokonuje podziału zadań;
 - 3) inicjuje opracowanie planu dalszych działań.
5. Uczeń zostaje objęty specjalistyczną pomocą – konsultacją psychiatryczną.
6. Szkoła organizuje wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, dostosowane do jego stanu i potrzeb.
7. Szkoła zapewnia wsparcie psychologiczno-pedagogiczne innym uczniom:
 - 1) w formie indywidualnej;
 - 2) w formie grupowej, w szczególności w klasie ucznia.
8. Dyrektor szkoły:
 - 1) informuje Radę Pedagogiczną o zaistniałej sytuacji z zachowaniem tajemnicy służbowej oraz zasad ochrony danych osobowych;
 - 2) inicjuje i koordynuje wspólne działania nauczycieli oraz specjalistów.
9. Dyrektor szkoły powiadamia o zaistniałej sytuacji:
 - 1) organ prowadzący szkołę;
 - 2) organ sprawujący nadzór pedagogiczny.

§ 10. Powrót ucznia do szkoły po próbie samobójczej

1. Warunkiem powrotu ucznia do szkoły jest przedstawienie przez rodziców lub opiekunów prawnych zaświadczenia od lekarza psychiatry o braku przeciwwskazań do kontynuowania nauki w warunkach szkolnych, w tym w grupie rówieśniczej.
 - 1) W przypadku trudności w uzyskaniu zaświadczenia, o którym mowa, szkoła zobowiązuje rodziców lub opiekunów prawnych do niezwłocznego podjęcia działań w celu jego uzyskania;
 - 2) dopuszcza się warunkowy powrót ucznia do szkoły przy jednoczesnym zobowiązaniu rodziców do dostarczenia zaświadczenia w możliwie najkrótszym terminie;
 - 3) rekomenduje się, aby zaświadczenie zawierało również wskazówki dotyczące postępowania z uczniem na terenie szkoły.
2. Przed powrotem ucznia do szkoły:
 - 1) pedagog, psycholog szkolny lub wychowawca nawiązuje kontakt z rodzicami lub opiekunami prawnymi ucznia;
 - 2) organizuje się spotkanie z udziałem ucznia, rodziców oraz przedstawicieli szkoły;

- 3) celem spotkania jest przygotowanie ucznia do powrotu, ograniczenie stresu oraz ustalenie zasad współpracy;
 - 4) omawia się plan wsparcia ucznia, w tym zakres działań szkoły i rodziców oraz sposób przekazywania informacji rówieśnikom.
 - 5) Specjaliści szkolni, we współpracy z uczniem, opracowują indywidualny plan bezpieczeństwa.
 - 6) Zespół Kryzysowy opracowuje plan wsparcia ucznia po powrocie do szkoły, który jest obowiązujący dla wszystkich nauczycieli i pracowników szkoły.
3. Po powrocie ucznia do szkoły:
 - 1) zapewnia się mu wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, oparte na zasadach akceptacji, bezpieczeństwa i zrozumienia;
 - 2) specjaliści szkolni we współpracy z wychowawcą prowadzą systematyczne działania wspierające, w tym rozmowy indywidualne oraz współpracę z rodzicami;
 - 3) w razie potrzeby wskazuje się uczniowi oraz jego rodzinie miejsca, w których może uzyskać specjalistyczną pomoc z zakresu zdrowia psychicznego.
 4. Szkoła zapewnia wsparcie innym uczniom:
 - 1) poprzez działania indywidualne i grupowe;
 - 2) w szczególności w klasie ucznia oraz wśród jego bliskich rówieśników.
 5. W przypadku uzyskania informacji mogących świadczyć o pogorszeniu stanu zdrowia ucznia:
 - 1) szkoła niezwłocznie informuje rodziców lub opiekunów prawnych;
 - 2) rodzice są zobowiązani do odebrania ucznia ze szkoły oraz skorzystania z pomocy odpowiedniego specjalisty.
 6. W przypadku kolejnych interwencji związanych ze stanem zdrowia ucznia szkoła wymaga każdorazowo przedstawienia zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do kontynuowania nauki w placówce.

§ 11. Postępowanie w przypadku śmierci samobójczej ucznia na terenie szkoły lub poza jej terenem (postwencja)

1. Działania szkoły dzielą się na:
 - 1) działania natychmiastowe – realizowane w ciągu pierwszych 2–3 dni;
 - 2) działania krótkoterminowe – realizowane w pierwszym tygodniu (do 10 dni);
 - 3) działania długoterminowe – realizowane w kolejnych tygodniach i miesiącach.

Działania natychmiastowe

1. niezwłoczne powiadomienie służb ratunkowych pod numerem alarmowym 112 oraz zabezpieczenie miejsca zdarzenia – w przypadku, gdy zdarzenie miało miejsce na terenie szkoły;
2. niezwłoczne zwołanie zespołu kryzysowego;
3. nawiązanie kontaktu z rodziną ucznia;
4. nawiązanie współpracy z instytucjami zewnętrznymi (np. poradnia psychologiczno-pedagogiczna, ośrodek interwencji kryzysowej, organizacje pozarządowe, zespoły wsparcia) w celu zapewnienia właściwego wsparcia;
5. opracowanie i przekazanie przez zespół kryzysowy spójnych komunikatów dla uczniów, nauczycieli i rodziców;

6. przygotowanie i uruchomienie systemu wsparcia psychologicznego dla uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły i rodziców (wewnętrznego i zewnętrznego);
7. wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za kontakt z mediami;
8. poinformowanie organu prowadzącego oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

Działania krótkoterminowe

1. Realizacja indywidualnych i grupowych form wsparcia dla społeczności szkolnej;
2. identyfikowanie osób wymagających szczególnego wsparcia;
3. objęcie szczególną opieką klasy oraz grupy najbliższej związanej ze zmarłym uczniem (zajęcia wspierające, tzw. zajęcia domykające);
4. organizacja spotkań psychoedukacyjnych dla uczniów i rodziców dotyczących żałoby i radzenia sobie w kryzysie;
5. Ustalenie – we współpracy z rodziną – zasad udziału społeczności szkolnej w uroczystościach pogrzebowych.
6. Organizacja udziału uczniów w pogrzebie (dla chętnych) wraz z zapewnieniem opieki oraz alternatywnej opieki dla uczniów pozostających w szkole, przy respektowaniu indywidualnych decyzji uczniów dotyczących udziału w uroczystościach pogrzebowych.
7. Ustalenie form upamiętnienia zmarłego ucznia, z uwzględnieniem zasad postwencji (staramy się przeciwdziałać tworzeniu miejsc kultu, „sanktuariów”).
8. Monitorowanie sytuacji w mediach społecznościowych.

Działania długoterminowe

1. Kontynuacja indywidualnych i grupowych form wsparcia dla uczniów, nauczycieli i rodziców.
2. Systematyczne dokumentowanie podejmowanych działań.
3. Analiza przyczyn zdarzenia, w tym identyfikacja czynników ryzyka.
4. Wprowadzenie ewentualnych modyfikacji do obowiązujących procedur.
5. Realizacja działań profilaktycznych w ramach programu wychowawczoprofilaktycznego szkoły, z uwzględnieniem aktualnych potrzeb.
6. Wprowadzenie ewentualnych zmian w planie pracy szkoły oraz planie nadzoru pedagogicznego dyrektora.